

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní Mgr. et Mgr. Lenkou Bahýřovou, Ph.D. ve věci

žalobce: **P. P.**
bytem X.

zast. advokátkou Mgr. et Mgr. Kamilou Mesiarkinovou
KM LEGAL, advokátní kancelář s. r. o., IČO 07420510
sídlem Na Březině 310, Rozdrojovice

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**
sídlem Na Poříčním právu 1, Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 12. 11. 2018, sp. zn. SZ/MPSV-2017/169691-921, č. j. MPSV-2018/226403-921

takto:

- I. Žaloba **s e z a m í t á**.
- II. Žalobce **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í:

I. Vymezení věci

1. Žalobce podal žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 11. 2018, sp. zn. SZ/MPSV-2017/169691-921, č. j. MPSV-2018/226403-921 (dále jen „napadené rozhodnutí“), jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Brně ze dne 12. 7. 2017, č. j. 19878/2017/SLP (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byl žalobci přiznán příspěvek na péči ve výši 4 400 Kč měsíčně od března 2017 s odůvodněním, že žalobce je podle § 8 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách (dále jen „zákon o sociálních službách“) osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost).
2. Podkladem prvostupňového rozhodnutí byl posudek pro účely příspěvku na péči ze dne 20. 6. 2017, vypracovaný posudkovým lékařem OSSZ Brno – venkov, podle něhož žalobce z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nezvládá 6 základních životních potřeb (mobilita, orientace, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví a péče o domácnost). V odvolání proti prvostupňovému rozhodnutí žalobce uvedl, že nezvládá osm základních životních potřeb a navrhl přiznání III. stupně míry závislosti.
3. Sporem je, zda žalobce není schopen zvládat z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (toliko) šest základních životních potřeb, či zda není schopen zvládat rovněž další základní životní potřeby. Navýšení počtu na sedm nebo osm základních životních potřeb, jak požaduje žalobce, by totiž vedlo k nutnosti zařadit žalobce mezi osoby závislé na pomoci fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost) a s tím spojeného navýšení příspěvku na péči.

II. Odvolací řízení a napadené rozhodnutí

4. Žalovaný pro účely odvolacího řízení nechal zpracovat posudek Posudkovou komisí ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“). Zdravotní stav byl přezkoumán a zhodnocen na jednání PK MPSV dne 12. 4. 2018 v nepřítomnosti žalobce se závěrem, že žalobce je podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II (středně těžká závislost). Z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby a není schopen zvládat šest základních životních potřeb (mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity, péče o domácnost). Ostatní základní životní potřeby (komunikace a orientace, stravování, výkon fyziologické potřeby) byl žalobce podle posudkového zhodnocení PK MPSV ze dne 12. 4. 2018 schopen zvládnout v přijatelném standardu. Tento stav trval k datu 15. 3. 2017 i k datu vydání napadeného rozhodnutí. Doba platnosti posouzení byla stanovena do 31. 3. 2019.
5. Na základě vyjádření žalobce k podkladům pro vydání rozhodnutí, k němuž byly doloženy další podklady (lékařské zprávy od MUDr. U. ze dne 10. 1. 2018 a ze dne 28. 3. 2018), žalovaný vyžádal doplňující posouzení PK MPSV; zdravotní stav žalobce byl znovu (v jeho nepřítomnosti) přezkoumán a zhodnocen na jednání PK MPSV dne 18. 7. 2018, a to se stejným výsledkem, tj. že žalobce nezvládá 6 základních životních potřeb (mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, péče o zdraví, osobní aktivity, péče o domácnost); ostatní hodnocené základní životní potřeby doložený zdravotní stav účastníka řízení umožňuje dle PK MPSV přiměřeně zvládat, a je tedy osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II.

6. Na podkladě argumentace žalobce k doplňujícímu posouzení, kdy žalobce setrval na přiznání III. stupně míry závislosti, a na podkladě dalších doložených lékařských zpráv (lékařská zpráva PhDr. B. z ledna 2017), vyžádal žalovaný další doplňující posudek. Na jednání PK MPSV dne 4. 10. 2018 byl žalobce přítomen a jeho zdravotní stav byl znovu přezkoumán. PK MPSV i po tomto jednání, při němž prostudovala veškerou dokumentaci ve spisu i nově doložené nálezy a provedla neurologické vyšetření žalobce přísedícím odborníkem, setrvala na již přijatých závěrech. V napadeném rozhodnutí se žalovaný s odkazem na posudkového hodnocení vyjádřil k námitkám týkajícím se dvojitého vidění žalobce jakož i k jeho nesouhlasu se závěrem, že zvládá potřebu orientace a komunikace. Uvedl, že neschopnost zvládnout základní životní potřeby se pro účely přiznání příspěvku na péči podle § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb. považuje takový stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, nikoliv jakákoliv porucha funkčních schopností. Základní životní potřeba stravování nebyla uznána za nezvládanou, neboť u žalobce nebyly zjištěny těžké zrakové nebo duševní poruchy ani závažné poruchy funkce horních končetin, které by objektivně bránily schopnosti zvládnout tuto potřebu. PK MPSV se ke stravování dostatečně vyjádřila v posudku ze dne 12. 4. 2018, kdy také uvedla možnosti stravování osoby s poruchou mobility. Funkční schopnosti žalobce je nutno hodnotit s využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby, vybavení domácnosti nebo s využitím zdravotnického prostředku.
7. Výkon fyziologické potřeby nebyl uznán za nezvládaný, jelikož dle PK MPSV nebyly u žalobce zjištěny duševní, zrakové ani motorické poruchy objektivně bránící schopnosti tuto potřebu zvládnout. Doprovod k místu výkonu fyziologické potřeby byl zohledněn v přiznané základní životní potřebě mobilita, manipulace s oblečením je součástí hodnocení základní životní potřeby oblékání a obouvání, která též byla přiznána. Ve vztahu k potřebě komunikace a orientace žalovaný při vypořádání jednotlivých námitek shrnul výstupy PK MPSV (žalobce se podepíše a vyplní písmenka v křížovce, tedy je schopen napsat tiskacím písmem alespoň krátký vzkaz, žalobce byl schopen provádět poměrně složité psychologické testy, je tedy schopen chápat zadání, při jednání byl schopen normální komunikace, na dotazy odpovídal bez latencí, v relaci dotazu, řeč byla bez dysartie, vědomí a vnímání bez narušení, mimika a gestika adekvátní, intelektový výkon při horní hranici pásma podprůměru, paměť je dostatečná pro zvládnutí této životní potřeby). Konstatování PK MPSV, že u žalobce nebyla zjištěna těžká zraková ani sluchová porucha ani mentální retardace či demence středního stupně či jiné těžké duševní postižení, tj. že pro uznání základních životních potřeb musí charakter dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu dosahovat těžké nebo úplné poruchy, jsou v souladu s vyhláškou č. 505/2006 Sb.
8. Stanovení schopnosti zvládat aktivity v oblasti sledovaných základních životních potřeb nezávisí na volné úvaze příslušného posudkového orgánu, nýbrž musí odpovídat stanoveným posudkovým kritériím (příloha č. 1 vyhlášky č. 505/2006 Sb.). Není tedy rozhodující konkrétní zdravotní postižení, ale funkční dopad tohoto postižení na schopnost zvládat rozporované základní životní potřeby. Přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřeby v přijatelném standardu, tj.

v kvalitě a způsobem, který je běžný, obvyklý a akceptovatelný a který umožňuje, aby potřeby byly naplněny bez vazby na každodenní intervenci jiné osoby.

9. Žalovaný uvedl, že mezi podklady pro rozhodnutí nejsou rozpory, které by se dotýkaly skutečností významných pro rozhodování, posudkový závěr je náležitě odůvodněn a PK MPSV se v něm vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi; posudkový závěr tak lze považovat za úplný a přesvědčivý.

III. Žaloba

10. Žalobce navrhl, aby bylo napadené rozhodnutí zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení. Namítal jednak neúplně zjištěný skutkový stav a jednak nesprávné právní hodnocení věci ze strany žalovaného.
11. Žalobce považuje závěr žalovaného, že není schopen zvládat 6 základních životních potřeb (mobilitu, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, péči o zdraví, osobní aktivity, péči o domácnost) za nesprávný, neboť rovněž není schopen zvládat základní životní potřeby stravování, orientace, komunikace a výkonu fyziologické potřeby. Poukázal na to, že správní orgán prvního stupně na rozdíl od žalovaného měl za to, že žalobce neovládá ani orientaci.
12. Ve vztahu k základní životní potřebě stravování žalobce uvedl, že není schopen připravit si jídlo, rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, při manipulaci s jídlem nemůže používat obě ruce (opírá se o francouzskou hůl), není schopen sám ovládat invalidní vozík z důvodu silných bolestí horní poloviny těla a špatné hybnosti ruky. Tyto skutečnosti vyplývají z výpovědi žalobce při jednání posudkové komise dne 4. 10. 2018, ze sociálního šetření provedeného dne 13. 4. 2017, jakož i ze zprávy ošetřující lékařky žalobce MUDr. M. U. ze dne 28. 3. 2018. Podle žalobce nebyly závěry jeho ošetřující lékařky vůbec zohledněny. Omezení hybnosti žalobce vyplývá i z lékařských zpráv Rehabilitačního centra Hrabyně.
13. Ve vztahu k základní životní potřebě orientace a komunikace žalobce uvedl, že v důsledku úrazu trpí dvojitým viděním, má problémy s pamětí a soustředěním, hůře chápe, je nedoslýchavý, není schopen zařizovat své záležitosti na úradech apod. bez asistence třetí osoby a není schopen psát rukou zprávy z důvodu omezené hybnosti ruky. Podle žalobce se žalovaný bez jakéhokoli odůvodnění odchýlil od názoru posudkového lékaře úřadu práce. K tomu nelze opomenout, že posudkový lékař správního orgánu prvního stupně jako jediný provedl v místě žalobce sociální šetření.
14. Žalobce uvádí dvojité vidění již od dubna 2017, první operaci ke korekci této vady podstoupil v lednu 2018, druhou v prosinci 2018, problém však nebyl odstraněn. Z napadeného rozhodnutí není zřejmé, k jakým závěrům žalovaný ve vztahu k dvojitému vidění žalobce dospěl, pokud nakonec nepovažoval základní životní potřebu orientace za nezvládnutou; napadené rozhodnutí je v tomto směru zcela nepřezkoumatelné.
15. K nedoslýchavosti žalobce uvedl, že mu byla ošetřujícím lékařem ORL indikována sluchadla. Ta však byla na žalobcovu ztrátu sluchu nenaladitelná (viz lékařská zpráva ze dne 1. 11. 2017) Nedoslýchavost není kompenzována a přetrvává. Tuto vadu žalovaný dostatečně nezohlednil, pokud vyšel z toho, že žalobce trpí celkovou ztrátou sluchu o 28,2

dB. Žalobce totiž trpí asymetrickou nedoslýchavostí, kdy ztráta na levém uchu je dokonce 49,5 dB. Pokud korekce sluchu není u žalobce možná, napadené rozhodnutí je v rozporu s provedeným dokazováním.

16. Žalobce dále poukázal na své další zdravotní obtíže, které vyplývají z lékařské dokumentace – má potíže s ukládáním informací do paměti, nepamatuje si nové informace, je špatně chápavý, nerozumí výkladu, není schopen vytvářet rukou psané zprávy. Pokud se žalobce zvládl při jednání posudkové komise dne 4. 10. 2018 podepsat, nic to nevypovídá o jeho schopnosti psát souvislejší text, neboť podpis je úkon naučený, schopnost podpisu je součástí tzv. pracovní paměti. Ze schopnosti se podepsat nelze usuzovat na to, že daná osoba je schopna souvislejšího písemného projevu. Žalovaný se proto nedostatečně vypořádalo se skutečnostmi vyplývajících z lékařských zpráv, vycházelo pouze ze subjektivního dojmu při jednání posudkové komise dne 4. 10. 2018. V tomto ohledu je relevantní pouze dlouhodobé sledování pacienta (viz jeho hospitalizace ve FN Brno, v Rehabilitačním centru Hrabyně, viz propouštěcí psychologická zpráva ze dne 6. 1. 2017). Z lékařské zprávy MUDr. M. U. ze dne 28. 3. 2018 vyplývá, že žalobce je zcela odkázán na pomoc druhé osoby při hygieně, příjmu potravy, oblékání, po stolici, koupání a není schopen si nic vyřídit – chodí jen po bytě o holi.
17. Žalobce není schopen sám provést očistu po vykonání potřeby a používat hygienické potřeby, neboť není schopen natočit tělo do potřebné polohy, z důvodu ztuhlosti těla a silných bolestí. V tomto ohledu žalovaný nezohlednil nálezu MUDr. M. U. ze dne 28. 3. 2018, bez součinnosti druhé osoby se neobejde.
18. Při argumentaci poukazující na nesprávné právní posouzení věci žalobce vyšel z § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb. a § 9 odst. 5 zákona o sociálních službách. Ve vztahu k potřebě stravování žalovaný nezohlednil, že ke schopnostem spadajícím do této základní životní potřeby patří i schopnost rozdělit si stravu na menší kousky a naservírovat ji, přemístit nápoj a stravu na místo konzumace, či nalít si nápoj. Žalobce má omezenou hybnost pravé ruky, při zvedání končetiny ho bolí páteř, trpí silnými bolestmi lopatek, resp. celkově horní poloviny těla, má nedostatečnou sílu v končetinách, nemůže otáčet hlavou, což jej omezuje při přípravě stravy či jejím porcování. Uvedený problém nevyřeší ani příprava jídla v sedě, jak nesprávně argumentuje žalovaný. Pokud je žalobce omezen v pohybu, nemůže stát, na delší vzdálenosti potřebuje vozík, se kterým ale nemůže manipulovat, po bytě se musí pohybovat o francouzské holi; přemísťování stravy nelze nahradit tím, že bude „tlačit“ servírovací stolek nebo s ním jakkoli manipulovat. Pohyb na vozíku je rovněž problematický, žalobce nebydlí v bezbariérovém bytě, přičemž za „běžnou kompenzační pomůcku“ nelze považovat rozsáhlou rekonstrukci bytu, kterou si nemůže dovolit ani s ohledem na svoji sociální situaci. Žalobce tedy není schopen zvládnout životní potřebu stravování v přijatelném standardu, ani při kompenzaci za použití běžných pomůcek či vybavení domácnosti.
19. Ve vztahu k základní životní potřebě orientace a komunikace žalobce namítl porušení zásady legitimního očekávání, pokud žalovaný změnil závěr správního orgánu prvního stupně. Ve vztahu k dvojitému vidění uvedl, že jakkoli se nejedná o „praktickou či úplnou slepotu“, dvojité vidění je závažnou poruchou zraku, která významně narušuje kognitivní schopnosti žalobce a jeho orientaci v prostoru, významně ztěžuje pohyb (hrozí pád a případné zranění); tato porucha není odstranitelná a nelze ji kompenzovat např. brýlemi.

Žalobce rovněž nemá zachování schopnost rozeznávat sluchem, což žalovaný nevzal v potaz a dospěl k nesprávnému závěru o závažnosti poruchy.

20. Žalovaný nesprávně dospěl k tomu, že u žalobce je zachována životní potřeba komunikace pouze s ohledem na skutečnost, že byl schopen se před posudkovou komisí dne 4. 10. 2018 podepsat. Žalovaný postupoval nesprávně, pokud hodnotil jen dílčí problémy samostatně, aniž by k nim přistupoval jako k souboru obtíží, které ve svém spojení vedou k tomu, že žalobce není schopen základní životní potřeby bez pomoci druhé osoby naplňovat v přijatelném standardu. Žalovanému vyčítá mechanický přístup, jednotlivé potíže žalobci znemožňují vést běžný život.
21. Žalobce není schopen zvládat výkon fyziologické potřeby či provést očistu a používat hygienické pomůcky. Podle lékařské zprávy MUDr. U. ze dne 28. 3. 2018 je žalobce odkázán na pomoc druhé osoby, a to při příjmu potravy, oblékání, po stolici či při koupání. Posudkový lékař žalovaného se zkoumáním této otázky vůbec nezabýval, k prokázání či vyvrácení tvrzení žalobce a lékařské zprávy jeho ošetřující lékařky žalovaný neprovedl žádné další zkoumání či vyšetření žalobce.

IV. Vyjádření žalovaného

22. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že se jedná o tytéž námitky, které žalobce uplatnil již ve správním řízení, a které již byly vypořádány, a to jak v rámci posudku, tak v napadeném rozhodnutí. Posuzování zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči a následné stanovení stupně závislosti je plně v kompetenci PK MPSV (viz § 25 zákona o sociálních službách); ta vycházela z relevantních a aktuálních lékařských nálezů, kompletní zdravotní dokumentace praktického ošetřujícího lékaře a z výsledků sociálního šetření. Posudky PK MPSV obsahují pro žalovaného autoritativní závěr odborně kvalifikovaného státního orgánu o plnění či neplnění zdravotní podmínky nároku na sociální dávku či výhodu, podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem; jde tedy o rozhodující podklad. Subjektivní vyjádření žalobce nemohou závěry PK MPSV zpochybnit.
23. Zpráva MUDr. U. byla podkladovým dokumentem pro všechny tři posudky PK MPSV a byla řádně zhodnocena. PK MPSV uvedla, že tato zpráva je pouze výčtem nutné pomoci, bez jakéhokoliv odůvodnění. Nadto PK MPSV konstatovala, že k hodnocení zvládání a nezvládání základních životních potřeb je kompetentní pouze lékař OSSZ či PK MPSV. Zvládání životních potřeb PK MPSV vyhodnotila důkladně s ohledem na veškerou relevantní zdravotnickou dokumentaci.
24. Dále, v posudcích PK MPSV a v napadeném rozhodnutí byly uvedeny konkrétní důvody, které PK MPSV vedly k neuznání základní životní potřeby orientace za nezvládanou. PK MPSV provedla oproti posudku OSSZ korekci některých základních životních potřeb, stupeň závislosti však zůstal beze změny. Co se týká sociálního šetření, to provádí dle § 25 odst. 1 zákona o sociálních službách sociální pracovník, záznam ze sociálního šetření není lékařskou zprávou.
25. Dvojité vidění žalobce nebylo ze strany žalovaného či PK MPSV zpochybněno, z posudků PK MPSV však jasně vyplývá, že se v případě žalobce nejedná o těžkou či úplnou poruchu zraku, a proto toto postižení žalobce nebylo shledáno důvodem k uznání nezvládání základní životní potřeby orientace. Ve vztahu ke sluchové vadě žalovaný uvedl, že při vyšetření PK MPSV byl žalobce schopen komunikace, na dotazy odpovídal, přičemž naslouchadlo neměl, ale přesto rozuměl běžně hlasité řeči. PK MPSV v posudku č. 2

uvedla, že naslouchadlo bylo u žalobce předepsáno ke korekci lehké sluchové vady, přičemž v případě vady žalobce se nejedná o oboustrannou praktickou nebo úplnou hluchotu, která by byla objektivním důvodem k nezvládnutí sluchové orientace či komunikace v přirozeném prostředí. PK MPSV dále v souladu se zákonem v posudku konstatovala, že pokud se nejedná o těžkou či úplnou poruchu, není z hlediska uznání jednotlivých životních potřeb podstatné, zda se tuto poruchu podaří či nepodaří plně kompenzovat.

26. K námitce nesprávného právního hodnocení žalovaný uvedl, že zákonná kritéria hodnocení zvládání jednotlivých základních potřeb jsou uvedena v § 9 odst. 4 a 5 zákona o sociálních službách, resp. v prováděcí vyhlášce. Žalobce se pravděpodobně domnívá, že diagnóza určitého zdravotního stavu automaticky znamená neschopnost zvládat konkrétní základní životní potřebu dle zákona o sociální péči či jednotlivou aktivitu v jejím rámci. Tato představa je však nesprávná, a dokonce je v rozporu se zákonem, resp. se způsobem hodnocení zdravotního stavu, funkčních poruch a zvládání základních životních potřeb. Ust. § 9 odst. 4 a 5 zákona o sociálních službách totiž výslovně uvádí, že při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby, a dále, že pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, nikoliv jakákoli porucha funkčních schopností (§ 1 odst. 4 vyhlášky).
27. Zásada legitimního očekávání porušena nebyla. Závěr o zvládání orientace byl podložen třemi posudky PK MPSV, které vycházely z veškeré dostupné zdravotní dokumentace žalobce, včetně zpráv předložených žalobcem. PK MPSV tyto zprávy vyhodnotila a posoudila jako celek. Se závěry PK MPSV se žalobce prokazatelně seznámil již před vydáním rozhodnutí žalovaného, nemohlo tedy jí o překvapivé závěry; skutečnost, že výsledek posouzení neodpovídá představě žalobce, je pak zcela irelevantní.

V. Replika žalobce a doplnění žaloby

28. V replice ze dne 25. 4. 2019 žalobce poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu (rozsudek ze dne 3. 2. 2010, č. j. 3 Ads 77/2009-59), podle níž posudek PK MPSV nemá povahu závazného stanoviska a je třeba na něj nahlížet jako na kterýkoli jiný důkazní prostředek, který podléhá hodnocení správního orgánu. Žalobce poukázal též na další judikaturu k povaze posudku PK MPSV (rozsudky ze dne 23. 9. 2019, č. j. 4 Ads 57/2009-23, ze dne 15. 12. 2010, č. j. 3 Ads 105/2010-121), je třeba na něj klást požadavek přesvědčivosti a úplnosti. Žalovaný podle žalobce bez dalšího převzal závěry posudku PK MPSV, aniž by se zabýval jeho úplností a správností. Žalobce má proto za to, že jeho zdravotní stav by měl být podroben soudnímu přezkumu před správním soudem a navrhl, aby byl zpracován revizní posudek orgánem odlišným od PK MPSV. Zjištění o nesprávnosti, neúplnosti či nepřezkoumatelnosti posudku PK MPSV je důvodem pro zrušení napadeného rozhodnutí.
29. V dalším žalobce zůstal na svých žalobních tvrzeních, resp. jinými slovy zopakoval již v žalobě uvedené. K otázce rozporu závěru posudků správního orgánu prvního stupně a PK MPSV žalobce odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 12. 2010, č. j. 3 Ads 105/2010-121, z něhož vyplývá, že rozpory je nezbytné řádně zdůvodnit a za tímto účelem provést dostatečné dokazování, což však žalovaný neučinil.

30. Dne 16. 7. 2019 žalobce soudu zaslal doplnění žaloby, v němž uvedl, že dne 5. 6. 2019 byl vypracován nový posudek o zdravotním stavu žalobce se závěrem, že žalobce byl uznán osobou závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni III (těžká závislost), a to z důvodu nezvládnutí osmi základních životních potřeb. Platnost posouzení byla stanovena od 1. 4. 2019 na neurčito (trvale). V návaznosti na zpracování nového posudku bylo rozhodnuto (rozhodnutím správního orgánu prvního stupně ze dne 8. 7. 2019, sp. zn. UP/18916/2017/SS, č. j. 15858/2019/SLP) o zvýšení příspěvku na péči z částky 4 400 Kč na částku 8 800 Kč od dubna 2019 a z 8 800 Kč na 12 800 Kč od července 2019.
31. Obsah posudku ze dne 5. 6. 2019 považuje žalobce za relevantní i pro posouzení této věci. Uvádí, že z lékařských zpráv, které jsou součástí spisu, vyplývá, že zdravotní stav žalobce je od počátku, resp. od propuštění do domácího léčení dne 31. 3. 2017 neměnný. Z porovnání obsahu napadeného rozhodnutí a rozhodnutí správního orgánu prvního stupně ze dne 8. 7. 2019 vyplývá, že mělo dojít ke zhoršení zdravotního stavu žalobce. To však neodpovídá skutečnosti, neboť zdravotní stav žalobce a jeho stupeň závislosti na pomoci jiné osoby je objektivně po celou dobu trvání správního řízení zcela konstantní, nedošlo ani ke krátkodobému zlepšení zdravotního stavu žalobce, resp. jeho stav je event. mírně zhoršený. Žalobce proto měl být uznán osobou závislou ve III. stupni již od dubna 2017.

VI. Jednání před krajským soudem

32. Soud ve věci nařídil k žádosti žalobce ústní jednání. Zástupkyně žalobce odkázala na obsah žaloby a rovněž na její doplnění, k němuž byl přiložen nový posudek o zdravotním stavu žalobce ze dne 5. 6. 2019 a na jeho podkladě vydané rozhodnutí Úřadu práce ČR ze dne 8. 7. 2019, č. j. 15858/2019/SLP. Z tohoto posudku, resp. rozhodnutí správního orgánu, podle zástupkyně žalobce vyplývá, že zdravotní stav žalobce je dlouhodobě neuspokojivý, byl vydán s platností na dobu neurčitou, u žalobce tedy dlouhodobě nedochází ke změně zdravotního stavu; správnost napadeného rozhodnutí tím byla fakticky zpochybněna. Žalovaný se z jednání omluvil.
33. Soud po rekapitulaci podstatného obsahu správních spisů a soudního spisu provedl důkaz posudkem OSSZ Brno – venkov ze dne 5. 6. 2019, č. j. LPS/2019/3236-BO_CSSZ. Tento posudek byl zpracován MUDr. N. V. na základě zdravotnické dokumentace ošetřujícího lékaře žalobce a dalších nálezů odborných lékařů, a taktéž na podkladě sociálního šetření provedeného dne 15. 5. 2019. Po shrnutí skutkových zjištění bylo vydáno posudkové hodnocení s platností ke dni 1. 4. 2019 s tím, že dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu žalobce na schopnost samostatně zvládat základní životní potřeby je dokladován v lékařské zprávě z rehabilitační ambulance FN Brno ze dne 21. 5. 2019, bylo přihlédnuto též k závěrům ze sociálního šetření, z něhož vyplývá, že žalobce z lůžka sám nevstane, ze židle vstává pomocí francouzské hole, okno neotevře, nezavře – nezvedne ruce, venku používá mechanický vozík, je orientovaný osobou, místem i časem, komunikuje srozumitelně, zvládne používat mobilní telefon, jídlo připravuje, pokrájí a servíruje pečující osoba, obléknout ani obout sám nezvládá, tělesnou hygienu zajišťuje manželka, na WC si dojde, ale očistu sám nezvládne, léky připravuje a podává pečující osoba, osobní aktivity nezvládá, péči o domácnost zajišťuje manželka. Posudková lékařka dospěla k závěru, že žalobce nezvládne 8 základních životních potřeb (mobilita, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity, péče o domácnost). Datum vzniku posouzení stupně závislosti bylo stanoveno ke dni 1. 4. 2019 s trvalou platností.

34. Z rozhodnutí Úřadu práce ČR ze dne 8. 7. 2019, č. j. 15858/2019/SLP, které bylo rovněž u jednání provedeno jako důkaz, bylo na podkladě znaleckého posudku ze dne 5. 6. 2019 rozhodnuto 1. o zvýšení příspěvku na péči z 4 400 Kč na 8 800 Kč měsíčně od dubna 2019 a 2. o zvýšení příspěvku na péči z 8 800 Kč na 12 800 Kč měsíčně od července 2019. V odůvodnění tohoto rozhodnutí se odkazuje na posudek, posuzovaná osoba je orientovaná, zvládá komunikaci, v ostatních oblastech základních životních potřeb je závislá na pomoci jiné fyzické osoby.
35. Ostatní důkazní návrhy (výsledky svědků – rodinných příslušníků žalobce) soud zamítl, neboť jejich provedení by nebylo dokladem objektivního hodnocení schopností žalobce zvládat jednotlivé základní životní potřeby ke dni vydání napadeného rozhodnutí. Nebylo vyhověno ani návrhu na vypracování jiného posudku, k takovému postupu soud neshledal s ohledem na provedená posudková hodnocení, která považoval za dostatečná, důvod. Na dokazování listin obsažených ve správním spise zástupkyně žalobce po poučení soudem, že ten je povinen z obsahu správního spisu vyjít, netrvala. Pokud byly v žalobě obsaženy další návrhy na důkazy listinami – lékařskými zprávami z oční kliniky, které byly vydány až po dni vydání napadeného rozhodnutí, ty v žalobě ani při jednání nebyly blíže specifikovány. S ohledem na skutečnost, že soud posuzuje zákonnost a správnost napadeného rozhodnutí ke dni jeho vydání, bylo by případné dokazování těmito lékařskými zprávami nadbytečné, nadto za situace, kdy v průběhu správního řízení nebyla oční vada žalobce (dvojité vidění) zpochybňována.

VII. Posouzení věci krajským soudem

36. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích uplatněných žalobních bodů, ověřil přitom, zda rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodnutí žalovaného.
37. Žaloba není důvodná.
38. Právní úprava poskytování příspěvku na péči je obsažena v zákoně o sociálních službách a vyhlášce č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „vyhláška“). Východiskem je samotný institut závislosti, který je určující pro zákonnou konstrukci dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (§ 8 zákona o sociálních službách). Dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem se podle § 3 odst. 1 písm. c) zákona o sociálních službách rozumí, *zdravotní stav, který podle poznatků lékařské vědy trvá nebo má trvat déle než 1 rok, a který omezuje funkční schopnosti nutné pro zvládání základních životních potřeb.*
39. Pro účely poskytování příspěvku na péči jsou rozlišovány čtyři stupně závislosti, přičemž kritériem pro hodnocení míry závislosti oprávněné osoby na pomoci jiné osoby, a tedy i pro zařazení do jednotlivých kategorií, je posuzování zvládání deseti základních životních potřeb vymezených v § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách. Jedná se o následující potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Obsahové vymezení jednotlivých životních potřeb stanoví vyhláška v příloze č. 1. Přitom platí, že pokud není osoba schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní

životní potřebu vymezena v příloze č. 1 vyhlášky, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu (§ 2a vyhlášky).

40. Podle § 1 odst. 4 vyhlášky se za neschopnost zvládání základní životní potřeby považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za přijatelný standard se přitom považuje zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
41. Podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.
42. V řízení o přiznání příspěvku na péči je stěžejním důkazem odborný posudek zdravotního stavu a závislosti na pomoci jiné osoby. Povahou takového posudku, jakož i na něj kladenými požadavky, se již opakovaně ve své rozhodovací činnosti zabýval Nejvyšší správní soud, který dovodil, že „se jedná sice o tzv. povinný důkaz, nicméně nikoliv o závazné stanovisko či závazný podklad rozhodnutí. Posudek podléhá hodnocení správního orgánu, jeho správnost není nikterak presumována. Ačkoliv odborné lékařské závěry posudku nepodléhají hodnocení správních orgánů, neboť k tomu nemají správní orgány odborné lékařské znalosti, nezabývá je to povinností hodnotit provedené důkazy ve správním řízení, a tudíž i správnost posudku z hlediska jeho úplnosti a přesvědčivosti“ (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 3. 2010, č. j. 6 Ads 143/2009-60, či ze dne 22. 10. 2009, č. j. 3 Ads 48/2009-104).
43. Při posuzování stupně závislosti je třeba vycházet z posudkových kritérií obsažených v ustanovení § 1 až § 2c vyhlášky. Pokud z podkladů lékařského posudku vyplývá, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a orgány lékařské posudkové služby přesto takovou základní životní potřebu považují za zvládanou, je jejich povinností tento závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 4. 2014, č. j. 3 Ads 50/2013 – 32).
44. Námitky žalobce týkající se nesprávného zjištění skutkového stavu se prolínají s námitkami, které směřují proti nesprávnému posouzení stupně závislosti žalobce. Krajský soud proto postupoval tak, že ve vztahu k jednotlivým základním životním potřebám, jejichž posouzení žalobce zpochybnil, se zabýval těmito námitkami souhrnně.

K základní životní potřebě stravování

45. Podle přílohy č. 1 vyhlášky se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy je osoba schopna 1. vybrat si ke konzumaci hotový nápoj a potraviny, 2. nalít nápoj, 3. rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, 4. najíst se a napít, 5. dodržovat

stanovený dietní režim, 6. konzumovat stravu v obvyklém denním režimu, 7. přemístit nápoj a stravu na místo konzumace. Ze sociálního šetření provedeného sociální pracovnící dne 13. 4. 2017 byly schopnosti žalobce ve vztahu ke stravování zaznamenány tak, že *je závislý na druhé osobě, manželka jídlo nakoupí a připraví, žalobce se pak nají lžící levou rukou, strava musí být na malé kousky, jí špatně, vše mu padá, sám se napije, pokud mu nápoj někdo nalije.*

46. V posudkovém hodnocení, který žalovaný přejal do odůvodnění napadeného rozhodnutí, se uvádí, že v případě žalobce nebyly zjištěny těžké zrakové nebo duševní poruchy ani závažné poruchy horních končetin, které by bránily schopnosti zvládnout tuto potřebu. Dále bylo dále uvedeno, že všechny aktivity hodnocené v rámci životní potřeby stravování lze provádět v sedě. Místo servírování a porcování stravy lze přizpůsobit osobě s poruchou mobility. Naservírování stravy je možné realizovat nejen přenášením, ale i posouváním či např. převezením na servírovacím stolku či invalidním vozíku, přičemž žalobce je schopen sebesycení. Krajský soud považuje odůvodnění žalovaného ve světle podkladů, které měl posudkový orgán, resp. žalovaný, k dispozici, ve vztahu k základní životní potřebě stravování za dostatečné, námitky žalobce důvodnými neshledal.
47. Schopnost připravit si jídlo nespadá do schopností uvedených v rámci základní životní potřeby stravování, tato skutečnost (tj. že žalobce není schopen si jídlo připravit) byla zohledněna v rámci základní životní potřeby péče o domácnost. Schopnost rozdělit stravu na menší kousky a naservírovat ji, resp. schopnost nalít nápoj, je v záznamu ze sociálního šetření zpochybňována, nicméně jak vyplývá ze zprávy rehabilitačního centra Hrabyně, žalobce může bez výrazného omezení používat po úrazu levou horní končetinu, na pravé horní končetině vážně pohyb v ramenním kloubu a lehce v loketním kloubu, prsty včetně palce vpravo nejsou těžce postiženy. Svalová síla na pravé horní končetině je omezena na st. 3 (tzn. že je možné vykonat pohyb proti působení gravitace, bez přídatného odporu), jen v rameni na st. 2 (tzn. že sval může vykonat pohyb jen při vyloučení působení gravitace, viz Janda, V. Funkční svalový test. Praha: Grada, 1996). Při propouštění z Rehabilitačního ústavu Hrabyně v březnu 2017 byl žalobce schopen jízdy na invalidním mechanickém vozíku a chůzi zvládal samostatně s oporou o jednu francouzskou hůl v dosahu cca 150 m. Ke dni vydání napadeného rozhodnutí tedy žalobce fyziologicky byl schopen stravu rozdělit na menší kousky (s omezením mohl používat obě ruce) a nalít si nápoj (levou rukou). Co se týká manipulace s jídlem (tj. jeho přesun z místa na místo), předpokladem této činnosti není chůze bez opory, při uzpůsobení stravovacího prostoru lze akceptovat možnosti vyložené žalovaným. Tvzení, že žalobce není sám schopen používat mechanický vozík z důvodu silných bolestí horní poloviny těla a špatné hybnosti ruky, neodpovídá propouštěcí zprávě z Rehabilitačního ústavu Hrabyně.
48. Ze sociálního šetření vyplynulo, že žalobce žije v bytovém domě, v bytě o velikosti 2kk. V takovém prostředí nelze předpokládat nutnost překonávání delších vzdáleností, na něž žalobce potřebuje vozík, při pohybu po bytě toho času používal jednu francouzskou hůl (to vyplývá ze sociálního šetření i z propouštěcí zprávy Rehabilitačního ústavu Hrabyně). V lékařské zprávě ošetřující lékařky žalobce MUDr. U. ze dne 28. 3. 2018 se ve vztahu k potřebě stravování toliko uvádí, že žalobce je zcela odkázán na pomoc druhé osoby mj. při příjmu potravy. Takový dále neodůvodněný závěr však neodpovídá lékařské dokumentaci, z níž posudkový, resp. správný orgán vycházel, resp. stavu žalobce popisovanému mj. i v propouštěcí zprávě z Rehabilitačního ústavu Hrabyně. Ostatně

z tohoto důvodu nebyla této lékařské zprávě dána žalobcem požadovaná váha. Nelze opomenout, že žalobce byl rovněž osobně přítomen jednoho z jednání posudkové komise, v jehož rámci byl též vyšetřen (posudková komise zasedala vždy v jiném složení, vedle předsedkyně a tajemnice byl přítomen vždy lékař s jinou odborností, a to v oboru ortopedie, oftalmologie a neurologie). Lze tedy uzavřít, že omezení hybnosti žalobce, které zpochybňováno nebylo, žalobci ke dni vydání napadeného rozhodnutí umožňovalo, při využití pomůcek, prostředků denní potřeby nebo vybavení domácnosti, zvládat základní životní potřebu stravování ve všech zkoumaných aspektech v přijatelném standardu.

K základním životním potřebám komunikace a orientace

49. Podle přílohy č. 1 vyhlášky se za schopnost zvládat základní životní potřebu komunikace považuje stav, kdy je osoba schopna 1. vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a dorozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, 2. chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, 3. vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, 4. porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům, 5. používat běžné komunikační prostředky. Ze sociálního šetření dne 13. 4. 2017 byly schopnosti žalobce ve vztahu ke komunikaci popsány tak, že se žalobce *vyjadřuje srozumitelně mluvenou řečí a dorozumí se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, zvládá chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vytvářet rukou psanou krátkou zprávu nezvládá, kvůli omezení hybnosti pravé ruky, levou neumí, jakž takž se podepíše, hůře slyší a vidí jen v případě, že mu zalepí jedno oko, jinak by viděl dvojité*.
50. Podle přílohy č. 1 vyhlášky se za schopnost zvládat základní životní potřebu orientace považuje stav, kdy je osoba schopna 1. poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, 2. mít přiměřené duševní kompetence, 3. orientovat se osobou, časem a místem, 4. orientovat se v přirozeném sociálním prostředí, 5. orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat. Ze sociálního šetření dne 13. 4. 2017 byly schopnosti žalobce ve vztahu k orientaci popsány tak, že žalobce *poznává a rozeznává zrakem a sluchem, má přiměřené duševní kompetence, orientuje se časem, místem a osobou, orientuje se v přirozeném sociálním prostředí, orientuje se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reaguje, nicméně dost věcí zapomíná*.
51. Nelze přisvědčit námitce žalobce, že by se žalovaný bez jakéhokoliv odůvodnění odchýlil od názoru posudkového lékaře ČSSZ, který ve vztahu k žalobci uznal základní životní potřebu orientace jako nezvládanou. PK MPSV ve vztahu k těmto základním životním potřebám poukázala na to, že u žalobce nebyla zjištěna těžká zraková ani sluchová porucha ani mentální retardace či demence středního stupně či jiné těžké duševní postižení omezující orientaci a komunikaci. Žalobce je orientován osobou, místem a časem, má přiměřené duševní kompetence na to, aby se zvládl orientovat v obvyklém prostředí i situacích a přiměřeně na ně reagovat. Je schopen se dorozumět a porozumět, a to mluvenou řečí o krátkou zprávu, používat běžné komunikační prostředky, porozumět základním obrazovým symbolům nebo zvukovým signálům. Je plně orientovaný a schopný ve svém přirozeném prostředí komunikace řečí. Pravou rukou se podepíše a vyplňuje písmenka v křížovce, je tedy schopen napsat tiskacím písmem krátký vzkaz, používá telefon. Se závěry PK MPSV, jakož i s doplněními posudku, se žalobce, resp. jeho zmocněnci, mohli seznámit a reagovat na ně. V průběhu odvolacího řízení nedošlo ke změně názoru posudkového orgánu na to, zda žalobce je schopen tyto základní životní

potřeby v přiměřeném standardu naplnit, nelze tedy přisvědčit námitce, že došlo k porušení jeho legitimního očekávání.

52. Žalobce ve vztahu k těmto potřebám poukazoval na dvojité vidění, nedoslýchavost, problémy s pamětí a soustředěním, horší chápavost, neschopnost zařizovat své záležitosti na úřadech a neschopnost psát rukou zprávy z důvodu omezené hybnosti ruky.
53. PK MPSV se dvojitým viděním a nedoslýchavostí žalobce podrobně zabýval zejména v doplněném posudkovém hodnocení ze dne 18. 7. 2018, na které žalovaný odkázal. Ve vztahu k dvojitému vidění žalobce je z napadeného rozhodnutí zřetelný závěr, že se nejedná o těžkou poruchu zraku ve smyslu praktické nebo úplné slepoty, která by byla objektivním podkladem k nezvládnutí orientace a komunikace. Posudkové hodnocení vycházelo z předložených lékařských zpráv, v komisi byl lékař s odborností oftalmologie. Zrakové postižení žalobce po úrazu, který dříve brýle nenosil, bylo po operaci částečně korigováno na oční klinice operací strabismu, při vidění na dálku je bez diplobie, na blízko nezkřížená horizontální diplobie, byla mu proto předepsána korekce, která visus subjektivně zlepšila. Co se týká nedoslýchavosti, kterou žalobce po úrazu trpí více na levém uchu, z posudkového hodnocení je rovněž zřetelný závěr, že se nejedná o těžké funkční postižení sluchu – jedná se o celkovou ztrátu sluchu 28,2 %. Sluchadla byla volena ke korekci lehké sluchové vady, pokud tedy dle dokumentace nebylo možné je naladit, tato skutečnost nemá vliv na závěr, že se nejedná o oboustrannou praktickou nebo úplnou hluchotu, která by byla objektivním důvodem k nezvládnutí sluchové orientace či komunikace v přirozeném prostředí. Napadené rozhodnutí posudkové závěry přejalo a námitky žalobce vypořádalo. Relevantní je jistě zjištění z jednání posudkové komise, jehož se žalobce osobně zúčastnil, a při němž byl schopen komunikace, na dotazy odpovídal a byl schopen rozumět běžně hlasité řeči, přestože neměl naslouchadlo. Krajský soud konstatuje, že ve vztahu k problémům se zrakem a sluchem žalobce jsou přijaté závěry v souladu s § 1 odst. 4 vyhlášky.
54. Co se týká kognitivních funkcí žalobce, v tomto ohledu bylo zohledněno zejména psychologické vyšetření žalobce a rovněž jeho neurologické vyšetření na jednání PK MPSV dne 4. 10. 2018. Z těchto vyšetření vyplynulo, že žalobce byl schopen provádět poměrně složité psychologické testy, byl tedy schopen chápat zadání, normálně komunikoval, odpovídal v relaci dotazu, bez latencí. Při jednání PK MPSV se žalobce podepsal celkem čitelně pravou rukou, byl by schopen napsat i krátký vzkaz či zprávu. V tomto ohledu se posudkové zjištění odlišuje od údaje uvedeného v záznamu o sociálním šetření, které proběhlo dříve, nicméně z tohoto záznamu není zcela zřejmé, zda žalobce alespoň krátkou zprávu rukou napsat skutečně nezvládl, nebo to pouze uváděl. S ohledem na osobní přítomnost žalobce u jednání PK MPSV a jeho vyšetření posudkovými lékaři lze podle názoru soudu aprobovat závěr, že žalobce byl ke dni vydání napadeného rozhodnutí schopen vytvořit rukou krátkou psanou zprávu. Tuto skutečnost nezpochybňuje ani úvaha žalobce, že podepisování je do určité míry automatismem. Námitce subjektivního dojmu PK MPSV soud nepřisvědčil. Požadavkem vyhlášky není schopnost napsat delší či souvislejší text, krátký vzkaz (psacím či tiskacím písmem) postačuje.
55. Krajský soud neshledal, že by napadené rozhodnutí, resp. posudkové hodnocení základních životních potřeb komunikace a orientace, bylo nepřezkoumatelné či nedostatečně skutkově podložené. Žalobce je omezen poruchami zraku i sluchu, limitován je v důsledku tohoto zdravotního stavu též ve funkcích kognitivních, nejedná se však o

taková omezení, která by s ohledem na aplikovanou právní úpravu umožňovala hodnotit tyto základní životní potřeby jako nezvládané. Jakkoli tato omezení, resp. jejich kumulace, jsou pro žalobce ve srovnání s předúrazovým obdobím zatěžující, pro účely posouzení příspěvku na péči byla správně hodnocena ještě jako přijatelná při zvládání základních životních potřeb komunikace a orientace.

56. K absenci schopnosti žalobce obstarávat si věci na úřadech soud uvádí, že toto zjištění bylo zohledněno v rámci základní životní potřeby osobní aktivity, která byla žalobci přiznána jako nezvládaná.

K základní životní potřebě výkon fyziologické potřeby

57. Podle přílohy č. 1 vyhlášky se za schopnost zvládat tuto základní životní potřebu považuje stav, kdy je osoba schopna 1. včas používat WC, 2. zaujmout vhodnou polohu, 3. vyprázdnit se, 4. provést očistu, 5. používat hygienické pomůcky. Ze sociálního šetření dne 13. 4. 2017 byly schopnosti žalobce ve vztahu k této potřebě popsány tak, že žalobce *se přes den snaží zvládat velkou/malou potřebu sám, na noc má bažanta*.
58. PK MPSV hodnotila zvládání této potřeby tak, že u žalobce nebyly zjištěny duševní, zrakové ani motorické poruchy, které by mu objektivně bránily ve zvládnutí této potřeby. Pomůcky pro inkontinenci žalobce nevyužíval, doprovod k místu fyziologické potřeby je zohledněn v přiznané základní životní potřebě mobilita, manipulace s oblečením je součástí hodnocení základní životní potřeby oblékání a obouvání; tyto potřeby žalobci uznány byly. Tvrzení žalobce, že není schopen sám provést očistu a používat hygienické potřeby z důvodu ztuhlosti těla a silných bolestí neodpovídá sociálnímu šetření. V lékařské zprávě MUDr. U. ze dne 28. 3. 2018 se pouze bez dalšího odůvodnění uvádí, že žalobce je zcela odkázán na pomoc druhé osoby po stolici; tuto zprávu měla posudková komise k dispozici, nicméně pro tento neodůvodněný závěr praktické lékařky nebyl v dokumentaci žalobce dostatečný podklad, v tomto lze žalovanému přisvědčit.
59. Propouštěcí zpráva z Rehabilitačního centra Hrabyně, na níž žalobce též odkázal, v rámci zprávy ergoterapeuta ze dne 29. 3. 2017 uvádí, že žalobce je v ADL (tj. v sebeobslužných činnostech) částečně soběstačný, dopomoc potřebuje při celkové hygieně na sprchové sedačce nebo krátkou dobu i ve stoji u madla, dále občas při oblékání horní poloviny těla. Potřeba dopomoci při provedení očisty po výkonu fyziologické potřeby (stolice), která by vyplynula ze zjištěného rozsahu omezení hybnosti žalobce, zde zmíněna není, hygienické pomůcky (tj. např. vložky či pleny) žalobce nepoužívá. Krajský soud proto závěr i odůvodnění žalovaného ve vztahu k hodnocení výkonu fyziologické potřeby aproboval, námitky žalobce neshledal důvodnými.
60. Co se týká posudku o zdravotním stavu žalobce, který byl vyhotoven s platností ke dni 1. 4. 2019, žalobci nelze přisvědčit, že by jím bylo zpochybněno napadené rozhodnutí, resp. předcházející posudková hodnocení PK MPSV. Z tohoto posudku ze dne 5. 6. 2019 je patrné, že při posouzení zdravotního stavu a schopností žalobce bylo vycházeno z dalších nálezů, resp. podkladů (zejména lékařská zpráva z rehabilitační ambulance FN Brno ze dne 21. 5. 2019, sociální šetření ze dne 15. 5. 2019), které v předcházejících posudkových hodnoceních, resp. v napadeném rozhodnutí, nemohly být zohledněny. Z informací ze sociálního šetření přitom vyplývá, že došlo ke zhoršení některých schopností žalobce zvládat základní životní potřeby (např. žalobce sám nevstane z lůžka, po bytě chodí o dvou francouzských holích, nezvládá očistu po výkonu fyziologické potřeby), v tomto ohledu

tedy došlo (ve srovnání se sociálním šetřením, které bylo jedním z podkladů pro vydání napadeného rozhodnutí) ke změnám (zhoršení); ostatně na mírné zhoršení žalobce poukázal rovněž v doplnění žaloby. Rozhodnutí správního orgánu, jímž byl žalobci přiznán příspěvek na péči ve výši odpovídající stupni závislosti III od dubna 2019, tedy napadené rozhodnutí, resp. posouzení závislosti žalobce ke dni jeho vydání, nezpochybňuje.

VIII. Závěr a náhrada nákladů řízení

61. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud shledal žalobu jako nedůvodnou, a proto ji zamítl, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
62. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto ve smyslu § 60 s.ř.s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému žádné náklady nad rámec jeho obvyklé úřední činnosti nevznikly, náhrada nákladů řízení mu tudíž přiznána nebyla (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 3. 2015, č. j. 7 Afs 11/2014 – 47).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno dne 25. října 2021

Mgr. et Mgr. Lenka Bahýřová, Ph.D., v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje: B. Z.